

TRANSCRIPCIÓ. Consolat de Mar, *Llibre d'ordinacions* (02.03 Consolat de Mar/11.VII-1, f. 97r-102v)

[f. 97r] - IHS [Iesus]

Ordinacions dels salaris dels barquers per carregar e descarregar les fustes (vaixells) en Barchinona, abril de 1428, i clàusula afegida el 6 de juny de 1437.

[...]de Abril any de la nativitat de nostre [senyor...] MCCCCXXVIII (1428) fou publicada lo [...]registrada en la Cort del [...] batle de Barchinona

-----

Ara hoiats tothom generalment per manament del honorable Batle de Barchinona, ordonaren los Consellers e prohòmens de la dita ciutat per utilitat de la mercaderia e per bon estament de la dita ciutat que tots e sengles barquers e altres qui vullen barquejar en la dita ciutat o en la plaia de la mar de aquella haien e sien tenguts verar e entrar personalment si requests ne seran per los honorables Cònsols de la mar de la dita ciutat o per llur part, e fer entrar llurs missatges ab llurs barques be armades en tots e sengles navili o navilis o fustes, e carregar o descarregar totes e sengles mercaderies e robes e havers tota vegada e quant requests seran per los mercaders o altres qui vullen carregar o descarregar aquelles mercaderies robes o havers en o dels dits navilis o fustes sens contradicció alguna, sots ban de X lliures Barchinoneses per cascun e per cascuna vegada que serà contrafet.

Item, ordonaren los dits Consellers e prohòmens que tots e sengles mercaders o altres que faran carregar o descarregar mercaderies, robes o havers sien tenguts pegar decontinent lo salari segons la taxació e ordinació deius escrita als dits barquers o a llur cullidor. E si no-u faran que'ls dits barquers o el dit cullidor llur se puixen retenir penyores per llur salari sens incurrimt de alguna pena.

[f. 97v]. [No hic manque res]

Item, ordonaren los dits consellers e prohòmens que los dits barquers o lo dit cullidor o altres qui reebut hauran los dits salaris sien tenguts e haian compertir aquells entre los qui treballat hi hauran e liurar a cascun sa part de ço que guanyat haurà dins tres dies après que serà dat compliment al careregar o descarregar dels navili o fusta que carreguat e descarregat hauran sots ban de X lliures barchinoneses per cascuna vegada que serà contrafet.

Item, ordonaren los dits consellers e prohòmens que sobre ço que deuen haver los dits barquers de les robes, mercaderies e havers qui-s descarreguen per ells o llurs misatges en la plaia de la mar de Barchinona de qualsevol navilis grans o poch axi d'estiu com d'ivern que stiguen ormeiats fora la tascha o a la anchora en ubert sien servades també per los mercaders e altres qualsevulla persones com per los dits barquers les taxacions següents

Ço es per descarregar de naus que

Fforment - legums paguen per cascuna salma¹ general, VIII diners.

Ordi - civada comptant IIII salmes per III a raó de, VIII diners.

Vi, oli, graxa, soffre, tàrtar, e totes coses qui vinguen en bótes, carratells² o terçeroles³ o quarteroles⁴, paguan a raó de bóta, II sous.

Tonells de fil de ballesta per cascun, III diners.

¹ Mesura de capacitat que equivalia a quatre quarteres de Barcelona

² Barril petit

³ Barril de cabuda mitjana

⁴ Recipient per a mesurar i tenir grans o fruits secs, de capacitat variable

[f. 98r]

Sucres emperó encara que vinguen en carratells o terceroles o en altra manera paguen per cascun quintar, III diners.

Gerres d'oli o altra qualsevol mercaderia engerrada paguen per cascuna gerra valenciana plena e si seran maiors o menors paguaran o més o menys a la dita rahó, VI diners.

E que cànTERS de mel sien, comptats tres cànTERS per dues gerres

Fformatgeria en orri o en fils o en coffes⁵ o altrament que no sia embotada per cascun quintar, II diners i malla.

Species, drogues, laques, gomes, encensos, corals, ceres, conffits, brasils, indis, verdet, cotonines, casseries, li, cotó turquesch, cànem filat, cànem [scumes], cànem flux, stopes, comins, batafalues, totes levors e semblants per cascun per quintar, II diners i malla.

Alums de qualsevol sort e orri o saqueria, per cascun quintar, III diners.

Plom, stany, coure, leutó, fferre, acer, tatxaria, plates, ffulla, fil de ferre, esmarall e tot semblant metall obrat o per obrar, per cascun quintar, II diners.

Roia, per cascun quintar, II diners.

Ffusts de ballestes e telers de ballestes, per cascun centenar, XII diners.

Sal de qualsevulla part, per cascun centenar de corteres grosses, XXXV sous.

Testes mescles e fembres per cascun cap, VI diners.

[f. 98v]

Botes buydes, per cascuna, IV diners.

Draps fins francesos, anglesos o florentins e semblants draps, per cascun, II diners.

Bales o fardells de berrets e de teles qui paguan a raó de nòlit per bolum de draps paguen, per descarregar al dit for per cascun drap, II diners.

Draps nostrats e de languadoch [...] o apperellats, per cascun, I diner.

Roure de Flandes per cascun born, I diner.

Arenchs per cascuna bala, III diners.

Congres per cascun quintar, II diners i malla.

Merlusses, per cascun quintar, II diners i malla.

Arenguada e [rovenada], per cascun miller, III diners.

Cassia fistola, per cascun quintar, IV diners.

Cotó de Soria e de Alexandria, per cascun quintar, IV diners.

Cotó mapus⁶ de Malta, per cascun sach, VI diners.

Cotó faldeta e filat es entès dos sachs per 1 sach de cotó mapus, VI diners.

Pastells, bordats, dàtils, paper, canamasseria, teles, fustams, caixes de miralls, pellisseria embalada, cuyram, lana de Sardenya, lana de Barbaria, IIII diners.

Avellana, nous, castanyes, amenles, vedrieres, seu e semblants havers per cascun cap de coll de 1 home, IV diners.

E per cascun coll de una manuella⁷ dels dits havers, VI diners.

E per cascun cap de coll de dues manuelles dels dits havers, VIII diners.

Cuyram castellà, per cascuna tracha⁸ de X cuyrs bovins, X diners.

⁵ Senalla de diferents formes, per a tenir o transportar diversos objectes

⁶ Buata

⁷ Barra de fusta forta que serveix de palanca per a alçar o transportar coses feixugues

⁸ Feix o bala de cuirs

[f. 99r]

Cuyrs de vedells per quascuna traqua, V diners.
Cuyram de Lisbona e de Purtugal per cascuna traqua de X cuyrs bovins, VIII diners.
Cuyrs de vedells d'aquella sort per cascuna traqua, IV diners.
Pegua per cascun pa, II diners.
Alquitrà per cascun odre, II diners.

Item ordonaren los dits consellers e prohòmens que sobre ço que deuen haver los barquers de las robes, mercaderies e havers qui-s carreguen per ells e llurs missatges en la plaia de la mar de Barchinona en qualsevol navilis, grans o poch, e axi d'estiu com d'ivern, qui stiguen ormeiats fora la tascha o a la anchora en ubert, sien servades axí per los mercaders e altres persones com per los dits barquers les tatxacions següents

Ço es per carregar en navilis

Drapades paguen per cascun drap, I diner.
Corals, fferret, amenllo, arròs, alums vermelló, argent viu, soffre, tàrtar, gotzema⁹, saffrà, spines, laques, gomes, cotons turqueschs, merceria, ceres e semblants havers de pes per cascun quintar, II diners.

[f. 99v]

Coffoll per cascuna cofa, II diners.
Fferre, tatxaria, plom, coure, stany, acer, leutó, indi, arnes e tot metall obrat e per obrar per cascun quintar, I diner i malla.
Gerres plenes d'oli ab l'estiba per quascun centenar a raó de XXXIII sous.
Gerres plenes de mels per cascun centenar ab l'estiba, XX sous.
Cantes de mel son comptats tres cànters per dues gerres.
Avallana per cascun sach, sis diners.
Gozzema per cascun sach, sis diners.
Alfabies grans plenes de obra de terra per cascuna, XVI diners.
Alfabia miiana, XII diners.
Alfabia terçencha, VIII diners.
Cossis de march ab obra de terra, VI diners.
Cossi gran ple de obre de terra, VIII diners.
Alfabies petites ab obra de terra per cascuna, III diners.
Cuyram de remudes, boldrons, cuyram gros o menut, lanes, sayes, teles, bordats, canamasseria, ffustams, cotons, pellisseria, crua o adobada. E semblants avers per quascun costal de coll de l home¹⁰, III diners.
E per cascun costal de coll de una manuela¹¹, VI diners.
E per cascun costal de coll de dues manuelles, VIII diners.
Vi per cascuna bóta, II sous.
Rests de XL libants¹² a obs d'ormeiar o per carregar per cascun, III diners.
E de palomera¹³ de-quella sort, VI diners.
Restes de XXX libants per cascun, II sous, VI diners.
E de quascuna palomera d'aquella sort, III diners.

⁹ Espígol

¹⁰ Fardell que pot portar un home

¹¹ Barra de fusta forta que serveix de palanca per a alçar o transportar coses feixugues

¹² Corda gruixuda

¹³ Corda que servia per a treure les embarcacions de la mar i amarrar-les

Santa Llúcia, 1
08002 Barcelona
Telèfon 93 256 22 55
arxiuhistoric@bcn.cat
barcelona.cat/arxiuhistoric

[f. 100r]

Rests torsissos de la manor sort per cascun, I sou, VI diners.

E de cascuna palomera d'aquella sort, VIII diners.

Palomeres de XL e de L e de LX e libants e altres coses de espart que paguen per dotzena a nòlit fahent compte dels libants de VIII cames e totes altres coses d'espart e de palma paguen axí com del descarregar dels barques ço es per dotzena, III diners i malla.

Item ordonaren los dits Consellers e prohòmens que sobre ço que deuen haver los dits barquers de les robes, mercaderies o havers qui's descarreguen per ells o per llurs missatges en la plaia de la mar de Barchinona axí d'estiu com d'ivern de qualsevol fustes ormaiades dins la tasca o a la barba de la tasca sien servades axí per los mercaders e altres persones com per los dits barquers les taxacions següents

Cocs per descarregar de barques e així mateix de carregar

De forment de Tortosa e de tota la costa per cascuna sacha de mig cafís¹⁴, de fusta descuberta, VIII diners.

E de fusta cuberta, per cascuna sacha de mig cafís, V diners.

Civades de Tortosa compten a V per VIII a raó de VIII diners, en fusta descuberta, VIII diners.

E de fusta cuberta a la dita rahó de, V diners.

Fforment en orri de Tortosa en barca descuberta, per cascun caffís, XII diners.

[f. 100v]

De barca coberta, per cascun cafís, XIII diners.

Civada al dit for [reduhuit] V mesures per VIII, XIII diners.

Fforment en orri de qualsevol altre part per cascuna quartera¹⁵, II diners.

Civada en orri de qualsevol altre part per cascun centenar de quarteres, XIII sous.

Vi per cascuna bóta exugada de la scuma de la mar en la sorra, XIII diners.

E si puïaran la bóta a la plassa del vi en aquella part de la plaça on lo mercader volrà, per cascuna bóta, XVIII diners.

Miges botes e carratells axí mateix segons més o menys al dit for.

Fferre per cascun quintar, III diners i malla.

Acer, per cascun baló, II diners.

Plom, stany, coure, leutó, tatxeria, plates, ffulla, ffil de ferre, esmarill e tot altra semblant matal·l obrat e no obrat, per cascun quintar, III sous i malla.

Sardina, anxova per cascun barril, I diner.

Duella, [risclès] per cascuna somada¹⁶, VI diners.

Paper, per cascuna bala, III diners.

Canamasseria, teles, fustams. bordats, caixes de pintes, caixes de miralls, pellisseria ambalada, cuyram, lana de Serdenya, lana de Barbaria, dàtills, avellana, nous, castanyes, amenles, vidrieres, seu, e semblants havers per cascun cap de coll de 1 home, III diners.

De una manuela, V diners.

De dues manuelles, VII diners.

Pastell, per cascun sach, III diners.

Recuyt, per cascun sach, II diners.

¹⁴ Mesura de capacitat –de gra-, equivalent a vint-i quatre barcelles, 1/6 part d'una quartera

¹⁵ Mesura d'àrids, de capacitat variable segons l'indret, però aproximada a 70 litres

¹⁶ Càrrega d'un animal de bast, la qual és equivalent a tres quintars

[f. 101r]

Avellana, per cascun sach, IIII diners.
Ffiguas e pança, per cascun quintar barbaresch, II diners.
Batafalua, comí e totes levors de cascun costal comú, IIII diners.
Cuyrams de boquines de cent pells, VI diners.
Lata de spart, per dotze dotzenes, XII diners.
Libant de exanagua per mola¹⁷, III diners i malla.
Libant de Blanes, per mola, diners i malla.
Libant de [Llançà], III moles, II diners.
Arròs per cascuna carregua, III diners
Costal de sarries, VI diners.
Coffres, per cascun, VI diners.
Alfàbia gran d'obra de terra per cascuna, XVI diners.
Alfàbia mijana per cascuna, dotze diners.
Alfàbia terçencha per cascuna, VIII diners.
Alfàbies petites per cascuna, IIII diners.
Cossis d'obra de terra per I march, VI diners.
Cossi gran ple d'obra de terra, VIII diners.
Amello, per cascuna carregua, IIII diners.
Pegua, alquitrà per cascun pà o ordre, II diners.
Taulas de Castelló de X o XII palms, per cascuna dotzena, IIII diners.
Cabirons de Castelló sotils, per cascuna dotzena, V diners.
Cabirons de Castelló dels maiors, per dotzena, VI diners.
Ffiles de Castelló, per dotzena, XII diners.
Garrofa per cascun quintar a nòlit posant-la a loch acostumat, II diners.
Sal per cascun centenar de quarteres a la mesura grossa, XXVII sous.
Rests de XL libants, per cascun, tres sous.
Rests de XXX libants per cascun, XVIII diners.

[f. 101v]

Rests de menor sort, XII diners.
Palomeres de coerna per una dotzena, III diners i malla.
Palomeres de terna III peces per II dotzenes, VII diners.
Palomeres de LX passes de VIII cames van dos per una dotzena, III diners i malla.
Palomeres de cinquanta passes van tres per una dotzena, III diners i malla.
Palomera de XXXX passes primes van V per una dotzena, III diners i malla.
Libants de cinquena van VI per una dotzena, III diners i malla.
Libants de coerna van VIII per una dotzena, III diners i malla.
Libants de terna van X per una dotzena, III diners i malla.
Libants de VIII cames van XII per una dotzena, III diners i malla.
Tronyella prima quatra centenars per una dotzena, III diners i malla.
Dos centenars de tronyella de rigot van per una dotzena, III diners i malla.
Corda rodona de València lo centenar, IIII diners.
Corda rodona mijana va a dos centenars per [I] centenar, IIII diners.
Tronyella de València lo centenar, III diners.
Ffaix de manuella de [sarries] buydes, VIII diners.
Stores de payol la dotzena, IIII diners.

¹⁷ Munt de corda plegada en forma de voltes circulars superposades

Retenen-se emperó los dits Consellers e prohòmens que si en les dites ordinacions apparien algunes coses scures o duptoses que ells o llurs [successors] les puxen interpretar o declarar una vegada e moltes a llur bona coneguda.

[f. 102r]

Com segons ordinacions per los honorables consellers e prohòmens de la ciutat de Barchinona qui lavors eren en temps passat fetes e ab veu de crida per los lochs acostumats de la dita ciutat publicades de manament del honorable Vaguer de la dita ciutat los barques de la dita ciutat haguessen e rehebessen e haien e reeben per descarregar certes robes e havers certes quantitats de diners, ço és de barques cubertes maior quantitat e de barques descubertes menor quantitat segons les taxacions en les dites ordinacions contengudes. E per ço com en lo present temps hi ha barques en les quals son fets axi a popa com a proha tàlems ab certs corredors assats grans per los quals se causa dupte si la tal barqua si serà dita cuberta o descuberta. E per vigor de la retenció acostumada posar en ordinacions fetes e qui·s fan per consellers e pròhomens la declaració de semblant dupte se pertangua als honorables consellers e prohòmens de la dita ciutat. Per ço dijous a VI del mes de juny del any MCCCC XXXVII los honorables mossèn Johan Buçot, mossèn Guillem de Vallsecha, mossèn Pere Arnau Pol e mossèn Johan Ros consellers l'any present de la dita ciutat ab consell de certs prohòmens de cascuns staments especialment de prohòmens experts en semblants e altres actes marítims constituït dins l'ort de la casa del consell de la dita ciutat declarants lo dupte dessus dit ordonaren tant com es solament al interès dels barquers que de tota barqua la qual sia cuberta per terre ab corredors de para scut aparascut sie hauda e reputada per barcha cuberta e no per barcha descuberta axí que'n sia demanat e haut lo dret segons les taxacions dessus fetes de barques cubertes.

Item ordonaren los dits consellers e prohòmens de la dita ciutat avistant a les dites altres ordinacions en lo passat fetes que d'ecí avant tots e sengles barquers qui descarregaran saques de forment, ordís, civades e altres qualsevol fays haien e sien tenguts descarregar ab quinal¹⁸ e ab bragues¹⁹ e metre-ho en llurs barques sots ban de V sous a cascú e per cascuna vegada que serà fet lo contrari.

Item ordonaren los dits consellers e prohòmens de la dita ciutat

[f. 102v]

que·ls dits barquers com treuran de llurs barques descarregant qualsevol robes e mercaderias de qualsevol ley o specia sien, haien e sian tenguts posar aquelles sinch passes en exut luny de la mar sots ban de sinch sous a cascú e per cascuna vegada que serà fet lo contrari.

Dels quals bans seien fetes tres parts eguals parts la huna de les quals sie del official qui·n farà la execució, e la altra part del acusador, e la restant terça part de la obra dels murs e dels valls de la dita ciutat.

¹⁸ Conjunt de dos ternals combinats per alçar pesos grossos

¹⁹ Peça de ferro que abraça o lliga altres dues peces